ज्योतिर्मय

Online Journal of Literature....

साहित्याचे विद्यापीठ

❑ पुणे ❑ वर्ष १ ले ❑ अंक २०७ वा ❑ शनिवार दि.०४ ऑक्टोबर २०२५ ❑ पाने ४ ❑ मूल्य : निशुल्क (खासगी वितरणासाठी)

विशेष लेख...

सरकार नोटा छापून गरिबी का दूर करू शकत नाही?

– प्रा डॉ सुधीर अग्रवाल

ज्योतिर्मय साहित्य

नोटांची छपाई तर सरकारच करत असते मग जास्त नोटा छपाई करून सरकार गरिबी ,बेकारी सरकार दुर का करत नाही ? यावर सरकार तोडगा का काढत नाही? असा प्रश्न अनेकांच्या मनात निर्माण होत असेल.

काही देशांनी तर पैसे छापून परकीय कर्ज फेडण्याचा आणि गरिबी कमी करण्याचा प्रयत्न केला. पण त्यांची अर्थव्यव्यवस्था डबघाईस आली.

पैशाची छपाई करून सरकार गरिबी दूर करू शकत नाही; उलट, महागाई वाढवते, ज्यामुळे वस्तू आणि सेवांच्या किमती वाढतात आणि अर्थव्यवस्थेला धक्का पोहोचवू शकतो. पैशाची छपाई प्रक्रिया ही एक जटिल आर्थिक यंत्रणा आहे जी केवळ कागदाच्या तुकड्यांवर नव्हे तर देशाच्या आर्थिक आरोग्यावर आणि वस्तू आणि सेवांच्या उपलब्धतेवर अवलंबून असते.

जेव्हा बाजारात खूप जास्त पैसा येतो तेव्हा वस्तू आणि सेवांची मागणी पुरेशी वाढत नाही, ज्यामुळे किंमती गगनाला भिडतात आणि लोकांची क्रयशक्ती कमी होते, ज्यामुळे ते पूर्वीपेक्षाही गरीब होतात.

झिम्बाब्वेसारख्या काही देशांनी खूप जास्त नोटा छापून समस्या आणखी वाढवली आहे. यामुळे अति महागाई झाली आहे, म्हणजेच किमती इतक्या वेगाने वाढतात की चलनाचे मूल्य जवळजवळ नष्ट होते आणि अर्थव्यवस्था पूर्णपणे कोसळते.

वस्तू आणि सेवा पैशाने खरेदी केल्या जातात. जरी जास्त पैसे छापले तरी वस्तू आणि सेवांचे प्रमाण त्याच प्रमाणात वाढत नाही. यामुळे टंचाई निर्माण होते, ज्यामुळे लोकांना वस्तूंसाठी जास्त पैसे मोजावे लागतात.

सरकारने जास्त पैसे छापल्याने देशाच्या आर्थिक धोरणांवरील विश्वास कमी होतो. लोक चलनाऐवजी इतर गोष्टींमध्ये गुंतवणूक करू लागतात, ज्यामुळे अर्थव्यवस्था पूर्णपणे कोसळू शकते.

जर एखादा देश जास्त चलन छापत असेल तर तो केवळ महागाई वाढवत नाही तर त्याच्या चलनाचे अवमूल्यन देखील करतो. व्हेनेझुएलाकडे जगातील सर्वात मोठे कच्च्या तेलाचे साठे आहेत, परंतु नोटा अंदाधुंदपणे छापून, त्याला एक अमेरिकन डॉलरच्या बरोबरीने २५ दशलक्ष व्हेनेझुएलन डॉलर्स खर्च करावे लागले. आता, जर भारताने निर्धारित मर्यादेपेक्षा जास्त नोटा छापल्या आणि त्या जनतेला वाटल्या, तर त्याच्या सार्वभौम रेटिंगवर विपरीत परिणाम होईल. तुम्ही सार्वभौम रेटिंगला देशाच्या स्कोअरसारखेच विचार करू शकता.जर सार्वभौम रेटिंग खराब झाली, तर स्कोअरसारख्याच समस्या उद्भवतील. याचा अर्थ असा की जागतिक बँक आणि इतर आंतरराष्ट्रीय संस्थांकडून कर्ज मिळवणे कठीण होईल. आणि जरी ते केले तरी व्याज खूप जास्त द्यावे लागेल. याचा अर्थ असा की देश कर्जाच्या सापळ्यात अडकेल जो वसूल करता येणार नाही.

म्हणूनच देश त्यांच्या जीडीपीच्या प्रमाणात चलन छापतात. हे प्रमाण सामान्यतः जीडीपीच्या १ ते २ टक्के असते. कधीकधी, देश चलन छापण्यासाठी निकष म्हणून वित्तीय परिस्थिती आणि विकास दर देखील वापरतात. यामुळे देशात महागाई स्थिर राहते. शिवाय, व्हेनेझुएला आणि झिम्बाब्वेच्या बाबतीत घडल्याप्रमाणे चलन विनिमय दरात मोठी घसरण होत नाही.

नोटा छापण्याची प्रक्रिया:

नोट छपाई एकाच नियमाने नियंत्रित केली जात नाही. ती देशाच्या सकल देशांतर्गत उत्पादन, आर्थिक विकास दर आणि आर्थिक परिस्थितीनुसार ठरवली जाते.भारतात, नोटा छापण्याची जबाबदारी भारतीय रिझर्व्ह बँकची आहे, परंतु ती तिला हवे तितके नोटा छापू शकत नाही. देशाच्या आर्थिक परिस्थिती आणि विकासाच्या आधारावर रिझर्व्ह बँकेला नोटा छापाव्या लागतात. जुन्या व्यवस्थेनुसार, मध्यवर्ती बँकेला छापल्या जाणाऱ्या नोटांच्या मूल्याइतके सोन्याचे साठे ठेवणे आवश्यक होते.

व्हेनेझुएला आणि झिम्बाब्वे ही याची उदाहरणे आहेत.

दक्षिण अमेरिकन देश व्हेनेझुएला आणि आफ्रिकन देश झिम्बाब्वे यांनी चलन छापून कर्ज फेडण्याचा आणि गरिबी दूर करण्याचा प्रयत्न केला, परंतु दोन्ही देशांना तोटा सहन करावा लागला. जेव्हा जनतेला अमर्याद पैसे मिळाले तेव्हा त्यांनी अविचारीपणे खरेदी करण्यास सुरुवात केली. जेव्हा मागणी पुरवठ्यापेक्षा जास्त होऊ लागली तेव्हा किंमती गगनाला भिडू लागल्या.

एकेकाळी संपत्तीसाठी प्रसिद्ध असलेला व्हेनेझुएला त्याच्या अनियंत्रित महागाईसाठी प्रसिद्ध झाला. आजही व्हेनेझुएलामध्ये पेट्रोल पाण्यापेक्षा स्वस्त आहे, परंतु ब्रेडच्या एका पॅकेटची किंमत लाखो डॉलर्सपर्यंत पोहोचली होती. अनेक गरीब लोक एकतर उपाशी झोपले किंवा कचऱ्यातून उरलेले अन्न खाल्ले. लाखो लोक चांगल्या जीवनाच्या शोधात पळून गेले.

झिम्बाब्वेची परिस्थितीही काही कमी भयानक नव्हती. तेथील चलनवाढीचा दर जवळपास २५ कोटी टक्क्यांपर्यंत वाढला होता. सरकारने अधिकृत चलनवाढीचे आकडे जाहीर करणेही बंद केले. एका सरकारी बँकेने एटीएममधून पैसे काढताना डेटा ओव्हरफ्लो एरर दाखवली कारण सिस्टमने त्याची संख्या शून्य ओलांडली होती. शेवटी, झिम्बाब्वेला इतर देशांच्या चलनांचा अवलंब करण्यास भाग पाडले गेले.

नमो दुर्गा नवरात्र महोत्सवात हजारों महिलांच्या हस्ते महाआरती संपन्न

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर मधील राजीव गांधी मैदानातील नमो दुर्गा नवरात्र महोत्सवात शेवटच्या नवमीच्या दिवशी हजारों महिलांच्या हस्ते महाआरतीचा सोहळा मोठ्या उत्साहात संपन्न झाला. सिडको परिसरातील देवीची महाआरती करण्यासाठी हजारो महिला आपली पूजेची ताटे सजवून आलेल्या होत्या. प्रथमता जमलेल्या हजारोंच्या संख्येने सहभागी झालेल्या महिलांच्या हस्ते महाआरती मोठ्या भक्तिभावाने संपन्न झाली.

महाआरतीच्या या समारंभाला आदरणीय मंत्री महोदय अतुलजी सावे, अनिल मकरिये व मंडळाचे गाडीवान राहुल, विलास कोरडे, शिवाजी दांडगे, गणेश नावंदर, राहूल खरात, रवी येडके अशा मान्यवरांची उपस्थिती होती. त्याच बरोबर इतरही पदाधिकारी उपस्थित होते.

महाआरतीच्या नंतर सोडत पद्धतीने अकरा महिलांची नावे काढण्यात आली. अकरा महिलांना भरजरीत पैठण्या देवून मंत्री आदरणीय अतुलजी सावे यांच्या हस्ते सन्मानित करण्यात आले. महाआरतीच्या या समारंभाला हजारोंच्या संख्येने महिलांची उपस्थिती होती त्याचं बरोबर त्यांचे पती देखील आपल्या पत्नींचा मान सन्मान पाहण्यासाठी पती मंडळीची उपस्थिती लक्षणीय होती.

शताब्दीचे सुवर्णपंख - डॉ. हेडगेवार यांची दिव्यदृष्टी

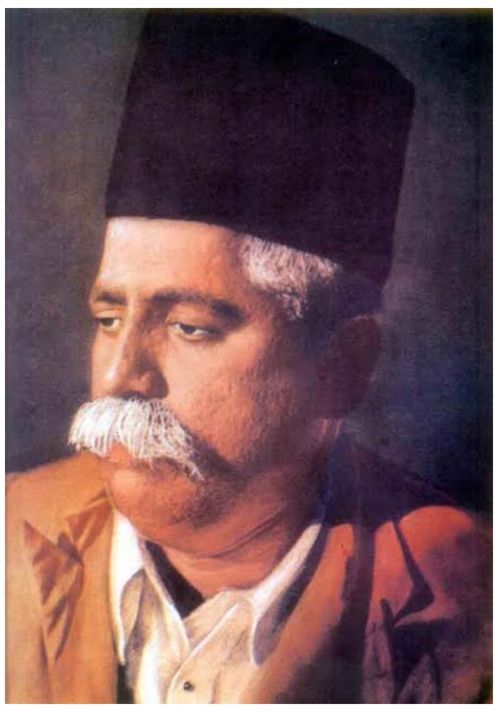

ज्योतिर्मय साहित्य

शताब्दीचे सुवर्णपंख काय सांगतात, संघाला आता पुढील वाटचाल अधिक दमदारपणे करावयाची आहे. सध्याच्या गतीविधीमध्ये प्रामुख्याने धर्म जागरण, समन्वय, पर्यावरण संरक्षण, कुटुंब प्रबोधन, रोजगार निर्मिती अशा अनेक क्षेत्रांवर भर देण्यात येत आहे. त्याशिवाय, भविष्यकाळात संयुक्त राष्ट्रसंघाने ठरविलेल्या १७ सहस्राब्धी विकास लक्ष्यांवरसुद्धा (मिलेनियम डेव्हलपमेंट गोल्स) काम करण्याची गरज आहे.

डॉ. केशव बळीराम हेडगेवार यांनी १९२५ साली स्थापन केलेल्या राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाला आज १०० वर्षे पूर्ण होत आहेत. संघाच्या शताब्दीचे हे सुवर्णपंख किती तेजस्वी आहेत आणि किती तपस्वी आहेत याचा वेध प्रस्तुत लेखामध्ये घेतला आहे. डॉ. हेडगेवार यांची दिव्यदृष्टी आधुनिक भारताच्या उभारणीमध्ये प्रेरक आणि संजीवक ठरली आहे. ते एक दूरदृष्टीचे विचारवंत, दार्शनिक आणि तेवढेच प्रभावशाली व कुशल संघटक होते. त्यांच्या अथक परिश्रमातून आणि प्रखर राष्ट्रनिष्ठेतून उभे राहिलेले संघटन म्हणजे राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ हे होय. आज जगामधील सर्वात मोठी स्वयंसेवी संस्था म्हणून संघाने लौकिक संपादन केला आहे. या यशाचे सारे श्रेय डॉ. केशव बळीराम हेडगेवार यांच्या दूरदृष्टीला आणि प्रज्ञावंत नेतृत्वाला जाते. त्यांनी भारतमातेसाठी सर्वस्वाचे समर्पण केले. त्याहीपेक्षा महत्त्वाचे म्हणजे आपल्या दूरदृष्टीने त्यांनी भारतीय समाजापुढे एक नवा आदर्श, एक नवे स्वप्न आणि एक नवी दृष्टी दिली. त्या दृष्टीपथावर आधुनिक भारताची समर्थ, वेगवान आणि तेवढीच प्रभावी वाटचाल चालू आहे. त्यांची प्रखर देशभक्ती, संघटन चातुर्य, समाजसेवेची दृष्टी, सर्वांगिण सुधारणा अणि प्रगमनशीलता याचा सुरेख संगम साधत पुनरुत्थानाची नवी चौकट निर्माण करण्यातील त्यांचे योगदान इतिहासाला नवे वळण देणारे ठरले आहे. आम्ही केवळ एका शहरातले किंवा प्रांतातले संघटन सुरू केले नाही तर संपूर्ण देशात हिंदू समाज मजबूत आणि लवचिक बनविण्याच्यादृष्टीने आम्ही ही संघटना स्थापन केली आहे, असे डॉक्टरांनी एका पत्रात म्हटले होते. खरेतर, डॉ. हेडगेवार यांची दृष्टी एखाद्या समाजशास्त्रज्ञासारखी सुस्पष्ट होती. भारतीय समाजातील गुणदोष, प्रवृत्ती, अपप्रवृत्ती यांचे यथार्थ मूल्यमापन करून त्यांनी हिंदू समजात सुधारणा, प्रगती आणि स्वावलंबनाचे नवे पर्व आणले.

प्रा. डॉ. वि. ल. धारूरकर
ई-1108, कल्पतरू, ग्लोरिया ग्रेस, बावधन, पुणे मो. 9225313592

राष्ट्रासाठी सर्वस्वाचे समर्पणः

स्वातंत्र्याच्या ध्येय प्राप्तीसाठी सर्वस्वाचे समर्पण करणारे एक प्रखर देशभक्त असेच डॉ. हेडगेवारांचे वर्णन करावे लागेल. त्यांनी वैद्यकीय शिक्षण घेण्यासाठी कलकत्ता येथे राहून अनुशीलन समितीचे कार्य केले. ते तरुण वयातच हिंदू महासभेचे बंगाल प्रांताचे उपाध्यक्ष बनले. त्यांच्या ध्येयधुंद आणि समर्पित जीवनाचे लेणे याच काळात कोरले गेले. तेथे त्यांच्यावर स्वामी विवेकानंद आणि नेताजी सुभाषचंद्र बोस तसेच क्रांतीकारकांच्या विचारांचे प्रभावी संस्कार घडून आले. ते देखील चक्रवर्ती कुटुंबात रहात असत. सार्वजनिक जीवनात ते जेव्हा वावरत तेव्हा ते इतके या परिवाराशी एकरूप झाले होते की ते चक्रवर्ती या नावानेच ओळखले जात असत. कलकत्त्याहून परतल्यानंतर डॉ. मुंजे यांचे स्वप्न साकार झाले.

(क्रमशः)

वास्तुशास्त्र पेंटिंग

लघुलेख-६०

'नागचाफा' हा आराध्य वृक्ष आहे' अनुराधा' या सतराव्या क्रमांकाच्या नक्षत्राचा.... !!

'आश्लेषा' या नक्षत्राचाही आराध्यवृक्ष 'नागचाफा' आहे. हे आपण मागील लघुलेखात वाचले असेलच. अनुराधा नक्षत्राचा पर्यायी वृक्ष 'बकुळ' हा आहे. तसेच या नक्षत्राची धैर्यौषधी 'रुई' आहे. 'बकुळ' हा भारतीय संस्कृतीतील महत्वाचा वृक्ष आहे.

'वृश्चिक' राशीच्या कांही व्यक्ती ह्या 'अनुराधा' नक्षत्रावर जन्मलेल्या असतात. वृश्चिक ही जल तत्वाची राशी असून या राशीचा स्वामी 'मंगळ' ग्रह आहे. या राशीचा प्रभावी रंग नारिंगी, तांबडा असून या राशीचा आराध्य वृक्ष," खैर" आहे. ह्या राशीची व्यक्तीमत्वे धाडसी असतात मात्र आतल्याआत खुन्नस ठेवणारी असतात, संधी मिळताच विरोधकांचा काटा काढणारी ही व्यक्तीमत्वे असतात. ही राशी स्त्री-प्रधान आहे.

अनुराधा नक्षत्राची देवता 'मित्र' आहे. या नक्षत्राच्या तारकांची संख्या ४ आहे. या नक्षत्राची आकृती आकाशात भाताच्या (धानाच्या) राशी सारखी दिसते. हे नक्षत्र जुलै महिन्याच्या प्रारंभी रात्री ९ ते ११ च्या दरम्यान डोक्यावर दिसते. या नक्षत्राची चारही चरणं वृश्चिक राशीत येतात. 'मित्र' ही देवता म्हणजे सूर्याचंच स्वरूप आहे. सर्व सजिव सृष्टीचाच हा मित्र आहे. मित्र हा नेहमी कल्याणात्मकच विचार करणारा असतो. आरोग्य रक्षणाचे काम करून आपले आयुष्य वर्धनही करतो. मरणांतुन तारणारा असा हा 'मित्र' आहे. "ॐ मित्राय नमः" हा या नक्षत्र देवतेचा मंत्र आहे.

अनुराधा नक्षत्राच्या प्रथम चरणाचा स्वामी सूर्य, द्वितीय चरणाचा स्वामी बुध, तृतीय चरणाचा स्वामी शुक्र आणि चौथ्या चरणाचा स्वामी मंगळ आहे. या नक्षत्राच्या जातकांनी "वास्तुशास्त्र पेंटींग" बनवून घेतल्यास त्याच्या राशीच्या आणि नक्षत्राच्या जातकांना अधिक लाभ होऊ शकतात कारण रंग-आकार-मंत्राक्षरे- प्रतिके यांच्या 'संकल्पना' ने जातकाला होणाऱ्या लाभाची गती अधिक होते. उत्खनन, कोळसा, पेट्रोल, औषध निर्माण, कच्चे धातु, शल्य चिकित्सक, दंतरोग चिकित्सा, वाद्य, यंत्र, खाद्यतेल व विक्री गुप्त विद्या, बासुरी वादन, संगित या क्षेत्रांमध्ये 'वास्तुशास्त्र पेंटींग' मुळे अधिक गती मिळाल्याचे निरिक्षण आहे.

क्रमशः.....

द्वारा एस्.व्ही.एस्. कला प्रतिष्ठान
डॉ. गजानन शेपाळ : 98691 30238

जात्यावरच्या ओव्या......

शिवाराच्या वाटा
काटा पायात रुतला
देवा तुझ्या नावाचा
कुठे हिशेब चुकला? ||२८५||

उठून सकाळी
तुळशीला पाणी
वासुदेव सांगे
संतांची वाणी ||२८६||

संदर्भ- शांताई इंगळे
संकलन- सौ. मनोरमा बोराडे
सहशिक्षिका, छत्रपती संभाजीनगर

आनंदघन : लता मंगेशकर

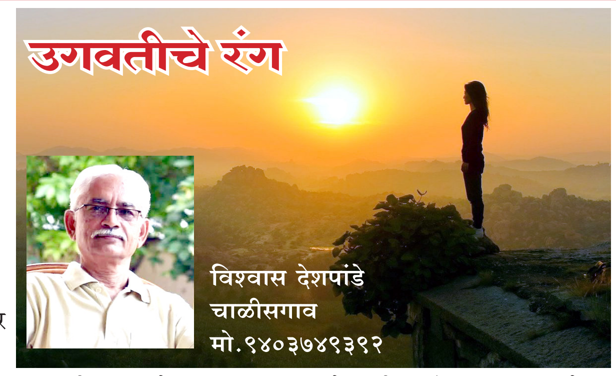

ज्योतिर्मय साहित्य

दीदींबाबत घडलेला एक गमतीदार किस्सा मीनाताई खडीकर यांनी आपल्या तिची मोठी सावली या पुस्तकात सांगितला आहे. दीदी जरी स्पष्टवक्त्या असल्या तरी कधी कधी समोरच्या व्यक्तीची त्यांना भीड पडते. त्यातूनच निर्माण झालेला हा गमतीदार प्रसंग. एकदा दीदी स्टुडिओत गेल्या असताना तिथे एका नवोदित गायिकेचे गाणे रेकॉर्ड होत होते. त्या बाईंचे गाणे अगदीच सुमार दर्जाचे होते. बराच वेळ ते ऐकल्यावर दीदी कंटाळल्या. पण त्या बाई ओळखीच्या असल्याने त्यांना तिथून निघून जाणेही योग्य वाटेना. शेवटी त्या रेकॉर्डिस्टला म्हणाल्या, या बाई काही फार चांगल्या गात नाही हो. हे ऐकल्यावर तिथे जवळच उभे असणारे एक गृहस्थ म्हणाले, अहो, ती माझी बायको आहे. दीदींना जरा ओशाळल्यासारखे झाले. त्या म्हणाल्या, नाही. तसं नाही. बाईंचा आवाज आणि गाणं तसं चांगलंच आहे. पण चाल चांगली असती तर हे गाणं चांगलं झालं असतं. आता ते गृहस्थ थोड्याशा नाराजीनेच म्हणाले, चालही माझीच आहे. आता दीदींची जरा पंचाईतच झाली. त्या म्हणाल्या, तशी तर चालही खरे म्हणजे चांगलीच आहे. पण काव्य ? त्यात काही रस नाही हो. त्यात तुमचा काय दोष ? ते चांगलं असतं तर तुमच्या चालीला आणि आवाजालाही न्याय मिळाला असता. आता ते गृहस्थ अगदीच ओशाळले. ते म्हणाले, दीदी, हे काव्य सुद्धा मीच लिहिले आहे. आता मात्र दीदींची सपशेल विकेट पडली होती.

असा एखादा अपवादात्मक प्रसंग सोडला तर दीदी नेहमी खेळकर, हसतमुख, विनोदी वृत्तीच्या. चेहऱ्यावर एक प्रसन्नता. मुद्रा आणि वृत्ती मोगऱ्याच्या फुलाप्रमाणे आणि त्यांच्या गाण्याप्रमाणे ताजी टवटवीत. दीदींचा हा संदेश आपल्या सर्वांसाठी आहे. आपल्या आनंदाचं, दीर्घायुष्याचं रहस्य सांगताना दीदी म्हणतात, मी जगण्यातला आनंद घेत गेले. जे आवडेल ते खाल्लं. पण त्यातही शिस्त बाळगली. मग ते अंगवळणी पडलं. समृद्धी आल्यानंतरही जर जगण्यातला आनंद लुटला नाही तर ते कसलं जगणं ? माणसानं आनंदयात्री असायला हवं असं मला वाटतं. जगण्यात आनंदाचे निखळ क्षण उपभोगलेत, तर मनानं तुम्ही आपोआप फिट राहता. शरीर फिट राहण्यासाठी मन अधिक फ्रेश हवं. मी कुठल्याही फिटनेस सेंटरमध्ये गेले नाही. ना माझे कोणी फिटनेस गुरु आहेत. वाचते, मोजकं खाते. कुटुंबियांसोबत आनंदात वेळ घालवते. फक्त तीच गाणी गाते जी मी मनापासून सहजतेने गाऊ शकेन. मग वर्षभरात अशी एकदोन गाणी मिळाली तरी चालतील.दर्जेदार संगीताचं अस्तित्व पार नष्ट झालेलं नाही. असं गाणं जे मनाला पटेल तेच मी गाते. केवळ गाणं गायचं म्हणून मन मारून गाणं मला जमणार नाही. .. आजही मी चांगलं संगीत ऐकते, रियाझ करते. माझं मन, माझा आत्मा सूर आणि संगीत यांच्यापासून कधीही दूर होऊ शकत नाही. .. दीदींचे हे शब्द पुरेसे बोलके आहेत. ते त्यांच्या अनुभवाचं सार आहे.

***

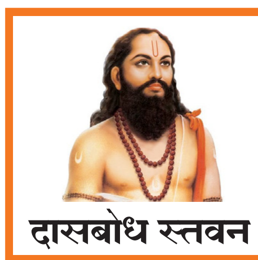

उज्वला धर्माधिकारी,
पुणे, मो. ७५८८२ ३५६४६

साधकनिरूपण

ज्योतिर्मय साहित्य

समर्थांनी ६२ ओव्यात ``साधकनिरूपण`` हा समास गुंफला आहे.त्यात साधक कसा असावा, साधकाची लक्षणे कोणती याचे खुप विचारांने, व आपल्या सारख्या साधकाने कसे असावे याचे खुप सुंदर वर्णन केले आहे.

आपल्यातील अवगुणांचा त्याग करून जो संतसंग धरतो त्याला साधकअसे म्हणतात.

जो संतांना शरण गेला व ज्यांनी संत विचारांचा प्रभाव आपल्या जीवनशैलीत ऊतरवला त्याला साधक म्हणतात.

संतांच्या आत्मज्ञानाचा उपदेश पटला संतांच्या आत्मज्ञानाचा श्रवणभक्तिने जो प्रभावीत होऊन ते आत्मज्ञान आपल्या हृदयात साठवून त्याप्रमाणे आचरण करतो तो साधक होय.

त्वमेव प्रत्यक्ष ब्रम्हास्मि। त्वमेव प्रत्यक्ष तत्वमसि

या गणपती अथर्वशीर्षाच्या अद्वैतानुभवाच्या विवेचनाची ज्याला गोडी असते हा विचार मनन करून खरा अर्थ साधतो तो साधक आहे.

जो आत्मानात्मविवेक कसा असावा,कसा साधावा हे तुम्हाला समजून सांगतात ते व्रिचन मनापासुन ऐकतो व मनावर भक्तिराज्य करते. तो साधक होय.

शास्त्रप्रचीति, गुरूप्रचिति, आत्मप्रचिति या तिन्ही प्रचितींचे ऐक्य अनुभवतो या तीनचा मेळ साधतो व आपण त्यात कोणत्या पायरीवर आहोत याचा विचार करतो तो. साधक असतो.

मी देहचं आहे ही मिथ्या भावना जो विवेकाने मी आत्मा आहे हीसत्य भावना ठामपणे धरण्याचा अभ्यास करतो सततच्या श्रवण मननाने जो आचरण करतो तो साधक होय. **(क्रमशः)**

संतांचे होणे म्हणजे त्यांच्या आज्ञेत राहणे.

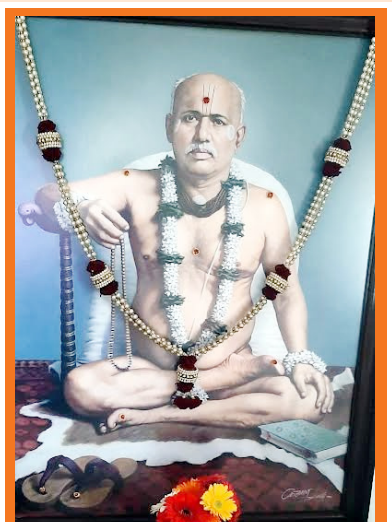

श्री ब्रह्मचैतन्य गोंदवलेकर महाराज

ज्योतिर्मय साहित्य

मी जिवंत राहावे हे जितके जरूर आहे, तितकेच परमात्म्याची ओळख करून घेणे जरूर आहे. जगात नावे ठेवीत नाहीत कोणाला? परमार्थाला वाहून घेतले तर प्रपंच नीट करीत नाही म्हणून नावे ठेवतात; तिकडे लक्ष देऊ नये. मनाच्या विषादाला कारण एकच असावे की, मी अजून भगवंताचा झालो नाही. जो भगवंताच्या इच्छेने वागतो त्याचे चांगले होते. भगवंत ठेवील त्यात समाधान मानून राहावे. भगवंताचे रूप आनंदमय आहे, आणि सृष्टीचा क्रमच असा आहे की तो माणसाला आनंदाप्रत पोहोचवीत असतो. अत्यंत दरिद्र्यालासुद्धा आनंदाची जागा असतेच. आनंदाशिवाय मनुष्य जगणेसुद्धा शक्य नाही. मी मुळात आनंदरूप असताना मग दुःखाचे गाडे कुठून आले ? मला दुःख होते ते माझे कुठे तरी चुकते म्हणून ! मी चुकलो का बरोबर, ही शंकासुद्धा मुक्ताला येत नाही, कारण तो आणि देव एकच असतात. बद्धालाही शंका येत नाही. कारण तो देव जाणतच नाही; 'सर्व काही मी करतो, आणि देव नाहीच,' म्हणून म्हणतो. मुमुक्षूला मात्र ही तळमळ लागते. जेव्हा ही तळमळ तीव्र असते तेव्हा संतांची भेट होते. काही पूर्वीचा ठेवा असल्याशिवाय अशी तळमळ लागणार नाही.

आपण संतांचे होऊन राहावे. त्यांचे झालो म्हणजे त्यांच्याशिवाय आपल्याला कुणी नाही असे वाटले पाहिजे. संतांचे होणे म्हणजे त्यांच्या आज्ञेत वागणे. ते सांगतील तसे करावे, ते वागतील तसे नाही वागू. सत्याची संगत धरली म्हणजे सत्संगती मिळते. कशाचीही आसक्ती न धरता जगात वागणे हेच मुक्तांचे लक्षण. हवेपण नाहीसे झाले म्हणजे मग दुःखाचे कारणच राहात नाही.

जिथे तुम्ही राहता तिथे सद्गुरू आहेतच असे तुम्हाला वाटते आणि समाधान होते, हीच त्यांची खरी कृपा होय. श्रद्धेने जे काम होते ते तपश्चर्येने होत नाही. आपल्या गुरूंनी सांगितल्याप्रमाणे वागणे हाच आपला परमार्थ समजा. गुरू म्हणजे साक्षात् परमात्मा. त्याची आज्ञा पाळणे हीच आपली तपश्चर्या. याहून वेगळे काही करण्याची गरज आहे असे न वाटावे.

माझ्या मनाचे विकार जात नाहीत असे चांगल्या माणसांनासुद्धा वाटते. पण 'ते जात नाहीत, जात नाहीत' असे घोकून त्यांचा ध्यास घेतल्याने ते उलट वाढतील. तिकडे लक्ष देऊ नये. नाम घेणे हे आपले काम करीत राहावे, म्हणजे विकार आपोआपच कमी होत जातील. मात्र, मनाच्या मागे देहाला जाऊ न देणे, इतके जपले पाहिजे.

संतांची आज्ञा प्रमाण मानणे हेच प्रचीती येण्याचे साधन आहे.

।। संत महात्म्य ।।

लेखक - मधुकर बोरीकर
9403061886

श्री ज्ञानेश्वरी निर्मितीचे प्रयोजन कोणते?

ज्योतिर्मय साहित्य

असे सदबुद्धी असलेले सिद्ध पुरुष अनेको अनेक निर्माण व्हावेत. त्यांच्या प्रभावातून दृष्टांचा दुष्टपणा कमी व्हावा सर्व भूतमात्रात परस्परात स्नेह निर्माण व्हावा. ही मंगल कामना आणि तशी आग्रही मागणी भगवान श्री ज्ञानेश्वर महाराज यांनी आपली अनंत जन्माची तपसाधनेचे तेज पणाला लावून हे पसायदान मागून घेतलेले आहे. असे सुबुद्धी असलेले म्हणजेच बुद्धी योगी सिद्धपुरुष निर्माण होण्यासाठी त्यांना सिद्ध करून घेणारे, समर्थ सद्गुरु तितक्याच मोठ्या प्रमाणावर लागणार आहेत, म्हणून भगवंताला त्यांनी अशा सिद्ध पुरुषांचे जथेच्या जथे लोककल्याणासाठी आणि बुद्धी योगी सिद्ध पुरुष घडविण्यासाठी जनसामान्यात पाठवावेत ही आग्रहाची विनंती केली आहे. आणि तसा आदेश या महारावानी म्हणजेच ज्ञानेश्वर महाराजांनी इतर सिद्धांना दिला आहे. असे सिद्ध पुरुष निर्माण झाल्यानंतर त्यांच्या प्रभावाने राग द्वेष मोह अभिनिवेष हे क्लेश क्षिण होतील. आणि समाज सत्वगुण प्रधान व्हायला मदत होईल. म्हणजेच पर्यायाने या समाजाचे अध:पतनापासून रक्षण होईल.

आता आपणास कळाले असेल की ज्ञानेश्वर महाराज यांनी ही ज्ञानेश्वरी या जगताचे अध्यपतनापासून कसे रक्षण करील याचा वस्तू पाठ या ग्रंथातून दिला आहे.यात अनेक दिव्य प्रयोग दिले आहेत. साधकांनी ते प्रयोग स्वतःची पात्रता वाढवून आणि श्री गुरुच्या कृपेने मिळवायचे असतात. आणि पूर्णत्वास न्यायचे असतात.

अशा रीतीने ज्ञानेश्वरी हा ग्रंथ निश्चितच या कलि युगाला अध:पतनापासून वाचविणारा महान ठेवा आहे. यात किंचितही शंका नाही.

सिद्ध पुरुषांचे सामर्थ्य कसे असते हे जाणण्यासाठी नुकतेच आळंदी येथे केलेला एक प्रयोग लक्षात घेण्यासारखा आहे.

काही लोकांना असे अनुभवास आले की ज्ञानेश्वर माऊलीची समाधी असणाऱ्या आळंदीच्या परिसरात कितीही लोक येवोत त्यांच्यात सद्भाव, भक्ती जागृत होते. विकारांना थोडासा लगाम लागतो. हे याच क्षेत्रात आल्यावर कसे काय घडते ?हा प्रश्न पडला. काही लोकांनी वैज्ञानिक प्रयोग करून पहावे म्हणून अल्फा रेज चा संदेश टिपणारे उपकरण आणले आणि त्यांच्या हे लक्षात आले की, माऊली च्या समाधी स्थानापासून दहा किलोमीटर वर हवेत आणि २२ किलोमीटर रुंद परिसरात सर्वत्र अल्फा रे चा प्रभाव दिसून आला.

समाधी अवस्थेत जेव्हा योगी असतो ,तेव्हा ही दिव्य किरणे त्याच्या मस्तकातून बाहेर प्रस्फुटीत होत असतात,

आणि त्यांच्या संपर्कात जो कोणी येईल, त्याचा रजो गुण आणि तमोगुण कमी होऊन, सत्वगुण प्रभावशाली होऊ लागतो.

माऊली समाधीस्थ होऊन आज साडेसातशे वर्षे झाली. आजही इतक्या प्रचंड प्रमाणात अल्फा रे चा वर्षाव समाधी स्थानातून बाहेर पडतो आहे. तर ज्यावेळेस माऊली प्रत्यक्ष देहानीशी हजर होते, त्यावेळेस त्यांचा प्रभाव किती दूरपर्यंत जात असेल?ज्ञानेश्वरीत दिलेले दिव्य प्रयोग हे गुरूच्या मुखातून त्यांच्या आज्ञेने प्रत्येकाने कसोशीने करावेत व स्वतः विकसित होण्या सोबतच अवती भवतीचा संपूर्ण परिसर सत्व गुण प्रधान करून या देशाला सुजलाम सुफलाम करण्याकडे वळावे ही इच्छा व्यक्त करून हा भाग इथेच संपवितो.

****

।। निरूपण ।।

ह.भ.प. चंद्रहास शास्त्री सोनपेठकर

ज्योतिर्मय साहित्य

सुदैवं च पुण्यं च किं मे न जाने
यतस्ते प्रभक्तिर्मयीत्येव नित्या।
कृपां ते हि मन्ये च माये मयीयं
त्वया निश्चिता सा नियुक्ता सुचित्ते ।।१०३।।

हे माझे सुदैव आहे की पुण्य आहे ते मी जाणत नाही की, ज्या कारणे तुझी भक्ती नित्य माझ्यात राहते. हे माये, मला तर वाटते, ही तुझीच कृपा आहे की, तू निश्चित व नियुक्त केलेली ती भक्ती माझे ठिकाणी राहते.

विभूतिस्तवेयं पुनात्येव नित्यं
ददातीति मह्यं मया याचितं यद्।
सदा ते कृपायां हि जीवामि मात
स्तवाज्ञानुसारं भ्रमत्येव विश्वम् ।।१०४।।

तुझी ही विभूती नित्य पवित्र करते. मी जे मागितले, ते मला देते. सदैव तुझ्या कृपेवर मी जगतो. हे माते, तुझ्या आज्ञेनुसारच विश्व भ्रमण करते.

प्रदेयं च दानं त्वया मह्यमेकं
स्मरान्येव ते नाम नित्यं च देवि।
प्रमादो न जायेत विद्ये कदाचित्
तवध्यानयुक्तः सदाहं भवेयम् ।।१०५।।

हे देवी, तू मला एक दान द्यावे की, मी नेहमी तुझे नाम स्मरावे. हे विद्ये, त्यात कधीही प्रमाद होवू नये. मी नेहमी तुझ्या ध्यानात मग्न असावे.

गावठी तांदळाच्या पेजेचे आरोग्यदायी फायदे

ज्योतिर्मय साहित्य

१) तांदळाच्या पेजेत काळे मीठ टाकून प्यायल्यास भूक वाढते.

२) तांदळाच्या पेजेत मध मिसळून प्यायल्याने एनर्जि मिळते. थकवा दूर होतो.

३) तांदळाची पेज व गूळ एकत्रित करून प्यायल्यास रक्ताची कमतरता दूर होते.

४) तांदळाच्या पेजेत लिंबूचा रस टाकल्याने पोटाच्या समस्या दूर होतात.

५) तांदळाच्या पेजेत दही टाकून प्यायल्याने बद्धकोष्ठतेचा त्रास कमी होतो.

६) केळे व तांदळाची पेज एकत्र करून प्यायल्याने जुलाब बंद होतात.

७) तांदळाच्या पेजेत तूप मिसळून प्यायल्याने वजन वाढते.

८) तांदळाच्या पेजेत मीठ व जीरे मिसळून प्यायल्यास डायजेशन सुधारते.

९) भाताच्या पेजेत कार्बोहायड्रेटस् चे प्रमाण अधिक असते, त्यामुळे उर्जा मिळते, बाहेर जातांना पिऊन जावे, दिवसभर ताजेतवाने वाटते.

१०) वायरल संसर्गाने उलट्या, मळमळ होत असेल तर जेवणाऐवजी पेज घ्यावी, आजारपणात आलेली कमजोरी दूर होते.

११) उच्च रक्तदाब कमी होतो. तांदळाचे पाणी घेतल्यास हाय ब्लडप्रेशर कमी होते. कारण यात पोटॅशिअम मुबलक प्रमाणात असते.

१२) तांदळच्या पाण्याने चेहरा धुतल्यास तजेलदार, मुलायम होतो, काळे डाग निघून जातात.

१३) केसांकरता उत्तम टॉनिक आहे. याच्या पाण्याने केस धुतल्यास कोंडा निघून जातो, केस रेशमी, चमकदार, व मजबूत होतात. रूक्षता निघून जाते दुतोंडी केसांची समस्या दूर होते, कारण यात मुबलक विटामिन, मिनरल असतात.

संकलन –
डॉ. प्रमोद ढेरे (निसर्ग उपचार तज्ञ)
पिंपरी–चिंचवड, पुणे.
आरोग्यविषयक व्याख्याते व लेखक
संपर्क – ९२ ७१ ६६९ ६६९

१४) तांदळाच्या पाण्याचे नियमित सेवन केल्यास कॅंसरच्या पेशी आटोक्यात राहतात.

१५) तांदळाच्या पाण्यात फायबर भरपूर प्रमाणात असल्याने मेटाबॉलिज्म वाढते, पचनक्रिया सुरळित चालते. त्यामुळे आरोग्य चांगले राहते.

१६) डायेरियात डिहायड्रेशन होते अश्या वेळी तांदळाची पातळ पेज प्यायला द्यावी. ताकद येते.

१७) सर्दी, पडसे, ताप, वायरल इंनफ ेक्शन मध्ये तांदळाचे पाणी प्यायल्यास प्रतिकारशक्ति वाढून हे आजार दूर होतात.

गावठी तांदळा ची पेज खूप च पौष्टिक आहे , एकेकाळी गोवा व कोकणात सकाळ च्या न्याहरी सोबत घेतली जायची.

गावठी तांदूळ गोव्यात- कोकणात मिळतो च तसेच आता बाजार पेठेतही सहज शक्य झाला आहे

पूर्वी आजारी पेशन्टना गावठी तांदळाची पेज दिली जायची त्या मागची कारणे पोस्ट मध्ये मांडली आहेतच.

ज्योतिर्मय साहित्य

राम सीता व लक्ष्मन हनुमंता हनुमंता सह अयोध्येत आले भरत भेट झाली.राम प्रथम कैकयीच्या महाली गेले. तिचे दर्शन घेतले.पुन्हा रामाचा राज्याभिषेक प्रजा आनंदली.एकदा एक चित्रकार आला.

कथा ऐकता ऐकता धावते संकलन
मधुकर बोरीकर, 9403061886

त्याने प्रदर्शन मांडल्याचे सांगितले.सीता गर्भवती होती. ते प्रदर्शन पाहून आल्यावर सीतेला असे वाटले की अरण्यात अनेक संतांच्या सत्संगात राहता येते आपणही आता असेच राहावे तिला असे डोहाळे लागले. लोकांचा संदेह पाहून रामांनी सितेला त्यागले.वाल्मीक ऋषीच्या आश्रमात सीता राहू लागली.

कुश लव रामायण गायन करू लागले. इथवर राम कथा सांगावी असे संकेत आहेत.पुढील भाग उत्तर रामायणात येतो.

राम शब्दातील सामर्थ्य आपण समजले पाहिजे. त्याचे नामाचा जप आपण करावा.राम परमात्मा आहे हे निश्चीतपणे माहिती असून वाल्मिकी यांनी मुद्दाम म्हणून त्यांना एक नर म्हणून गणना केली.कारण त्यांचें जीवन आपण आपल्या विचारधारेशी पडताळणी करून पहावे.आपणास राम विषयी स्नेह निर्माण व्हावा म्हणून .रामाचे सद्गुण आपल्यात यावेत म्हणून आपण प्रयत्नशील रहावे.

प्रेमाचे नाते (अलक)

ज्योतिर्मय साहित्य

मित्र मैत्रीण म्हणून असणारे नाते आता बदलावे असे गेल्या काही महिन्यापासून दोघांनाही वाटू लागले होते. तसे दोघे लहानपणापासून मित्र!दोघांचे आईवडील अगदी एकमेकांचे अगदी जवळचे मित्र असल्याने हे दोघे पण अगदी मित्रच. तो चार एक वर्षांनी मोठा, एकाच शाळेत, कॉलेज मध्ये पण नंतर तो मेडिकलला आणि ती इंजिनिअरिंगला. तो डॉक्टर झाला आणि हिचे फायनल इयर! एक दिवस गप्पा मारत असतांना त्या दोघांना आपण लग्न करू या का? असे वाटले!

दोघांनी आपापल्या आईवडिलांना सांगितले!होकार नकार, मुलीला दाखवणे किंवा देणेघेणे हा प्रश्न पण कोणालाच पडला नाही. उलट आता आपण सगळे एकमेकांचे जवळचे नातेवाईक होणार या आनंदात सगळे धुंद होऊन गेले, ठरवून टाकले की इंजिनिअर झाली की लगेच लग्न!

लग्न ठरताच त्या आनंदात तो एक मस्त बुलेट घेतो आणि मस्त लाँग ड्रायव्ह साठी दोघेजण निघतात. त्याचे एक स्वप्न होते की मस्त मोटारसायकल वर, मागे गर्लफ्रेंड! मस्त धुंदीत भटकंती! मेडिकल मुळे फक्त अभ्यास, आता डॉक्टर झाल्यामुळे!दोघेही निसर्ग आणि मानसिक आनंदाचा पुरेपूर उपभोग घेत होते. मनात येणाऱ्या भावना वेगाने पुढील आयुष्याची स्वप्ने भराभर रंगवीत होते. स्वप्ने पण समोर हात जोडून विचारत होती!तुम्ही ठरवा आणि सांगा, पहिले स्वप्न! साकार करण्यासाठी आम्ही आहोतच!

अचानक एका खड्ड्यामुळे मोटारसायकल हवेत उडते आणि तो एका दगडावर जोरात आदळतो आणि ती एका चिखलात!ती सावरून उठते पण तो एका क्षणात... ती प्रचंड घाबरून जाते. काही कळतच नाही. एकदम सुन्न!काही माणसं, काही प्रश्न त्याची उत्तरे,दोघांचे आईवडील आणि पोलीस...

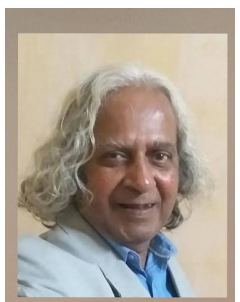

सतीश इंदापूरकर
पुणे

ती विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे देत गेली.आयुष्यातील महत्वाच्या वर्षांना सुरुवात करण्या आधीच स्वप्नं समोर नाहीसे झालेले!आनंदाच्या अत्युच शिखरावर असतांना दुःखाचा डोंगर कोसळला!

आयुष्यभर कधीच नाहीसा करता येणारा दिवस माझ्या आयुष्यात इतक्या लवकर का उगवला?

असा विचार स्वस्थ झोपू देईना! केव्हातरी झोप लागली आणि सकाळच्या कोवळ्या किरणांपैकी एका किरणाने तिच्या डोक्यावरून हात फिरवला!तो स्पर्श तिला जाणवला आणि तो समोर बसलेला!ती आनंदाने ओरडली, म्हणजे तू जिवंत आहेस?

तो शांतपणे म्हणतो मी जिवंत नाही पण मी कायम तुझ्याबरोबर असणार आहे. मी नसलो तरी तू आहेस ना! तुला तुझी स्वप्ने पूर्ण करण्यासाठी मदत करणार आहे. मी फक्त तुला दिसू शकतो आणि तुझ्याबरोबर बोलू शकतो...

अजून एक काम,मी एकुलता एक, अचानक असे झाल्यामुळे आईवडील खूप डिप्रेशन मध्ये गेले आहेत. आता तू रोज माझ्या घरी जाऊन त्यांना मी गेलो आहे हे वाटू द्यायचे नाही!पण हे कसे करता येईल? मी आहे ना! डोन्ट वरी, आज घरी जा, पण दारावरील बेल नको वाजवू,दार जोरजोरात वाजवत रहा दार उघडेपर्यंत. ही माझी सवय होती. तू त्याप्रमाणे कर आणि पुढे पण सगळे मी सांगत जातो. त्यांना मी तुझ्यारूपात असल्याचा आनंद होईल!

ज्या दिवशी तुला ते अरे बच्चमजी! असे म्हणतील तेव्हा समजून जाईल की ते तुला अगदी स्वतःचा मुलगाच समजतील! त्याप्रमाणे बोलायला लागतील, त्यांना जाणवणार नाही की आपला मुलगा गमावला आहे...

जिवंत असतो तर त्यांची स्वप्ने पूर्ण झालीच असती!त्यांचे स्वप्न मी डॉक्टर व्हावे एव्हढेच होते पण पुढील स्वप्ने मला पूर्ण करायची होती! ती अपूर्णच राहिली...

ती तू करणार याची पूर्ण खात्री आहे. कारण आपले प्रेम!कोणतीही वासना, स्वार्थ, द्वेष, मत्सर नसलेले!यांचा प्रेम या शब्दाशी कोणतेही नाते नसते!

ह आणि बळजबरी नाही...
मेल्यानंतरचे स्वप्नं!
आपले जगणं असेच असावे...
कोणाची तरी अपूर्ण राहिलेली स्वप्नं पूर्ण करण्यासाठी!

****

अभिजात मराठी हा मराठी संस्कृतीचा गौरवाचा क्षण - डॉ धैर्यशील सोळुंके

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर – ''मराठी भाषेचे प्राचीनत्व लक्षात घेऊन मराठी भाषेला मिळालेला अभिजात दर्जा हा केवळ भाषेचाच नाही तर एकुणच मराठी संस्कृतीचा गौरव आहे.वाणिज्य व्यवहारात व शासकीय कामकाजात मराठी भाषेचा वापर वाढायला हवा.भाषेमुळेच संस्कृती प्रवाहित होते.'' असे प्रतिपादन प्रसिध्द अर्थतज्ञ डॉ धैर्यशील सोळुंके यांनी केले. विवेकानंद महाविद्यालयाच्या मराठी विभागाच्या वतीने अभिजात मराठी दिन व भाषा सप्ताहाचे आयोजन करण्यात आले आहे.यावेळी आयोजित कार्यक्रमात डॉ.सोळुंके बोलत होते. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी मराठी विभाग प्रमुख डॉ.दत्तात्रय डुंबरे हे होते. व्यासपीठावर डॉ. विठोबा म्हस्के, डॉ.सखुबाई मारकर, डॉ.ज्योती चव्हाण यांची उपस्थिती होती. ''मराठी ही बहुजनांची ज्ञानभाषा व्हावी म्हणून मध्ययुगात संत ज्ञानदेव, नामदेवांपासून सुरु झालेल्या संत चळवळीने तुकोबांपर्यंत खूप मोठे वाड़मयीन कार्य उभे केले. म्हणून तर मराठीला अभिजात दर्जा मिळाला.'' असे प्रतिपादन कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. दत्तात्रय डुंबरे यांनी केले.सूत्रसंचालन व प्रास्तविक डॉ.विठोबा मस्के यांनी केले तर डॉ.सखुबाई मारकळ यांनी आभार मानले.

चुडाराम बल्हारपुरे यांच्या गोंडवानाचा महायोध्दा : क्रांतिवीर बाबूराव शेडमाके या नाटकास पुरस्कार

ज्योतिर्मय साहित्य

गडचिरोली – साहित्य अर्चन मंच, नागपूर या संस्थेतर्फे दरवर्षी २० मराठी आणि हिंदी साहित्यिकांना उत्कृष्ट पुस्तक निर्मीतीसाठी व पाच विविध क्षेत्रातील कार्यरत मान्यवरांना त्यांच्या सामाजिक सेवेबद्दल पुरस्कृत करण्यात येते. व पुरस्कारप्राप्त साहित्यिकांना साहित्य अर्चन मंचच्या वार्षिक साहित्य संमेलनात उत्कृष्ट साहित्यिक पुरस्काराने सन्मानित करण्यात येते.

राष्ट्रीय स्तरावर अत्यंत मानाचा समजला जाणाऱ्या या पुरस्काराकरीता मराठी साहित्य प्रकारात झाडीपट्टीतील नाटककार चुडाराम बल्हारपुरे यांच्या मधुश्री पुणे प्रकाशित गोंडवानाचा महायोध्दा : क्रांतिवीर बाबूराव शेडमाके या नाटकास यंदाचे नाट्यलेखनाचे पारितोषिक जाहीर करण्यात आल्याचे साहित्य अर्चन मंच चे अध्यक्ष नरेंद्र परिहार व स्पर्धा प्रमुख गोविंद उपाध्याय यांनी कळविले असून अर्पण हॉल , पहिला माळा, विदर्भ हिंदी साहित्य सम्मेलन, मोरभवन, सीताबर्डी, नागपुर येथे दि. ०८ ऑक्टोबर, शनिवारी होणाऱ्या साहित्य संमेलनात हा पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहे.

या पुरस्काराचे स्वरूप रोख रक्कम, सन्मानचिन्ह, सन्मान वस्त्र, व सन्मानपत्र असे आहे. विशेष म्हणजे या नाटकास यापूर्वी कंथेवाडी, ता. राधानगरी जि. कोल्हापूर येथील गगनगिरी महाराज साहित्य गौरव पुरस्कार - २०२३, मौजा फलटण (जिल्हा- सातारा) येथील धर्मविर संभाजी महाराज उत्कृष्ट साहित्य पुरस्कार- २०२४, तितिक्षा इंटरनॅशनल, पुणे यांचे तितिक्षा उत्कृष्ट वांड्.मय पुरस्कार- २०२४, झाडीबोली साहित्य मंडळ, गडचिरोली यांचे उत्कृष्ट साहित्य पुरस्कार - २०२४ प्राप्त झाले आहे . शासनाचे वतीने या नाटकाचे आंतरराष्ट्रीय स्तरावर प्रयोग सुरू असून भोपाळ (मध्यप्रदेश) येथे झालेल्या जनयोद्धा राष्ट्रीय समारोहात तसेच चंद्रपूर येथील प्रियदर्शनी हॉल मध्ये राष्ट्रीय आदिवासी नाट्य महोत्सवात या नाटकाचे प्रयोग सादर करण्यात आले आहेत.

चुडाराम बल्हारपुरे हे झाडीपट्टीतील राज्य पुरस्कार प्राप्त नाटककार आहेत. त्यांना महाराष्ट्र शासनाचा सन १९९३ चा उत्कृष्ट वांड्.मय पुरस्कार प्राप्त झालेला आहे. आजपर्यंत त्यांची विविध १५ पुस्तके प्रकाशित झाली असून विविध स्तरावरील अनेक पुरस्काराने ते सन्मानीत आहेत.

महामृत्युंजय मार्कंडेश्वर, महापूजा, बहूढंगी समाधीवाले बाबा, स्पेशल रिपोर्ट, धरती आबा:क्रांतीसुर्य बिरसा मुंडा, व गोंडवानाचा महायोध्दा : क्रांतिवीर बाबूराव शेडमाके ही त्यांची गाजलेली नाटके आहेत.

चुडाराम बल्हारपुरे यांच्या या यशाबद्दल प्रा. अरुण बुरे, योगेश गोहणे, यादव गव्हाणे, प्रा. डॉ. श्याम मोहरकर, प्रा. डॉ. जनबंधू मेश्राम, प्रा. डॉ. योगीराज नगराळे, नाट्यश्रीचे दादा चुधरी, दिलीप मेश्राम, राजेंद्र जरुरकर, डॉ. दिपक चौधरी, रमेश निखारे, प्रा. नवनीत देशमुख (साहित्यिक), मधुश्री प्रकाशनचे पराग लोणकर (प्रकाशक) , व इतर साहित्यिक व कलावंतांनी अभिनंदन केले आहे.

रील स्टार १७ ऑक्टोबरला संपूर्ण महाराष्ट्रात होणार प्रदर्शित

ज्योतिर्मय साहित्य

बहुचर्चित रील स्टार हा मराठी चित्रपट प्रेक्षकांच्या भेटीला येण्यासाठी सज्ज आहे. १७ ऑक्टोबरला हा चित्रपट संपूर्ण महाराष्ट्रात प्रदर्शित होणार आहे. सुरुवातीपासूनच चर्चेत असलेल्या या चित्रपटातील सुमधूर गीत-संगीत प्रेक्षकांच्या भेटीला आले आहे. रील स्टारच्या माध्यमातून सुमधूर संगीताची जोड देत एक आशयघन कथानक सादर करण्यात आले आहे. दादर शिवाजी पार्क जवळील स्वातंत्र्यवीर सावरकर सभागृहामध्ये रील स्टार चित्रपटाचा दिमाखदार संगीत प्रकाशन सोहळा संपन्न झाला. या सोहळ्याला चित्रपटातील कलाकार, तंत्रज्ञ, निर्माते आणि संपूर्ण टिम उपस्थित होती. सारेगामा अंतर्गत संगीतप्रेमींना या चित्रपटातील गीते सादर केली जाणार आहेत.

जे-फाइव्हज एंटरटेनमेंट्स, फिनिक्स ग्रुप आणि इनिशिएटिव्ह फिल्म्सच्या बॅनरखाली जोस अब्राहम, मोनिका आणि निशील कंबाती यांनी रील स्टार चित्रपटाची निर्मिती केली असून निर्मलदीप प्रोडक्शनचे नासिर खान आणि गुरविंदर सिंग या चित्रपटाचे प्रस्तुतकर्ते आहेत. अन्य या हिंदी-मराठी चित्रपटानंतर दिग्दर्शक सिम्मी आणि रॉबिन यांनी रील स्टारचे दिग्दर्शन केले आहे. रील स्टारमध्ये भानुदास नावाच्या रस्त्यावरील एका विक्रेत्याची आणि त्याच्या कुटुंबाची कथा पाहायला मिळणार आहे. भानुदासच्या स्वप्नपूर्तीचा हा प्रवास अनेकांसाठी प्रेरणादायी ठरावा असा आहे. त्याने दिलेला लढा पाहण्याजोगा आहे. नागराज मंजुळे यांचे बंधू भूषण मंजुळे या चित्रपटात मुख्य भूमिकेत असून, प्रसाद ओकने साकारलेली पत्रकाराची व्यक्तिरेखाही खूप महत्त्वाची आहे.

एका रील स्टारची कथा सांगणाऱ्या या चित्रपटात वेगवेगळ्या मुड्समधील आणि वेगवेगळ्या प्रसंगाना अनुसरून एकूण पाच गाणी आहेत. दृश्यम फेम संगीतकार विनू थॉमस यांनी या चित्रपटातील चार गीतांना संगीतसाज चढवला असून, घाव दे जरा रा... हे गाणे संगीतकार शुभम भट यांनी संगीतबद्ध केले असून शुभम भट यांनी सुप्रसिद्ध संगीतकार ए. आर. रेहमान यांचे सहायक म्हणून काम केले आहे. गर गर गरा... हे गाणे मंदार चोळकरने लिहिले असून, अभिजीत कोसंबी व सायली कांबळे यांनी गायले आहे. मंदारनेच लिहिलेले जगूया मनसोक्त सारे... हे गाणे रोहित राऊतच्या आवाजात संगीत प्रेमींच्या भेटीला आले आहे. गुरू ठाकूरच्या लेखणीतून अवतरलेले का सुनं सुनं झालं... हे मनीष राजगिरेच्या आवाजातील गाणे चित्रपटात एका महत्त्वाच्या टप्प्यावर येते. मंदार चोळकरने लिहिलेले फुलोरा... हे गाणे मुग्धा कऱ्हाडेने गायले आहे. घाव दे जरा रा... हे गाणे वैभव देशमुख यांनी लिहिले असून, संगीतकार शुभम भट यांनी आदर्श शिंदेच्या आवाजात ध्वनीमुद्रीत केले आहे.

नागराज मंजुळे यांचे सहायक दिग्दर्शक सुधीर कुलकुर्णी यांनी रील स्टारचे लेखन केले आहे. या चित्रपटात भूषण मंजुळे, प्रसाद ओक, मिलिंद शिंदे, कैलास वाघमारे, उर्मिला जगताप, रुचिरा जाधव, स्वप्नील राजशेखर, शुभांगी लाटकर, विजय पाटकर, अनंत महादेवन, ज्ञानेश वाडेकर, महेश सुभेदार, शिवाजी पाटणे, गणेश रेवडेकर, अभिनव पाटेकर, विशाल अर्जुन, राजेश मालवणकर, प्रशांत शिंदे, करीश्मा देसले यांनी सहायक व्यक्तिरेखा साकारल्या आहेत. याखेरीज बालकलाकार अर्जुन गायकर आणि तनिष्का म्हाडसे यांनी महत्त्वाच्या भूमिका साकारल्या आहेत. या चित्रपटातील व्यक्तिरेखांना भागवत सोनावणे यांनी रंगभूषा केली असून, राणी वानखडे यांनी वेशभूषा केली आहे.

दीपक पांडे या चित्रपटाचे कास्टिंग डायरेक्टर असून, रोहित कुलकर्णी असोसिएट डायरेक्टर आहेत. या चित्रपटाचे क्रिएटिव्ह निर्माते महेंद्र पाटील आहेत आणि मुख्य सहयोगी दिग्दर्शक नंदू आचरेकर आहेत. प्रोडक्शन डिझाईन राहुल शर्मा आणि समीर चिटणवीस यांनी केले असून निलेश रसाळ यांनी कला दिग्दर्शन केले आहे.

मनाचे श्लोकांचे पाठांतर ही काळाची गरज - स्वामी श्री गोविंददेव गिरीजी महाराज

ज्योतिर्मय साहित्य

बाणेर (पुणे) : विजया दशमीच्या शुभ मुहूर्तावर श्री.भगवती सेवा आश्रम व जीवन कौशल्ये विकास यांच्या संयुक्त विद्यमाने गणेश उत्सवाच्या पर्वात पर्यावरण पूरक गणेश मुर्ती तयार करण्याच्या कार्यशाळा विविध शाळेतून आयोजित करण्यात आल्या होत्या. त्यात ८० सेवा वस्तीतील २२ शाळेत २० क्विंटल शाडू मातीचा वापर करण्यात आला. कार्यशाळेत उत्कृष्ट तीन मुर्ती साकारणाऱ्या मुला-मुलींना प.पू. स्वामी श्री. गोविंददेव गिरी महाराजांच्या शुभास्ते व मा. ना. श्री. चंद्रकांतदादा पाटील यांच्या उपस्थितीत शिवप्रताप देऊन सन्मानित करण्यात आले. तसेच संबधीत शाळेतील शिक्षकांचा शाल देऊन गौरवण्यात आले. विविध सामाजिक कार्याचे आश्रयदाते श्री. राजेंद्रजी तापडिया व अशोकजी नवाल यांचा सत्कार स्वामीजींच्या शूभास्ते झाला.

सेवा संस्थेच्या विविध उपक्रमा बरोबरच मागील काळात श्री.रामदास स्वामी रचित मनाचे श्लोकांच्या १ लाख २० हजार पूस्तिकेचं वाटप विविध शाळेतील मुलांना करण्यात आले. या उपक्रमात पाठांतर स्पर्धा आयोजित करण्यात आली. त्यातील यशस्वी मुलांना सायकलींचे वाटप गुरुपोर्णिमेच्या दिनी करण्यात आले. या उपक्रमातील यशस्वी मुलगी चि.नम्रता माणिक अंभोरे वय १० वर्षे हिने स्वामीजी समोर मुख्दगत पाठांतर दाखवले. त्याचे कौतुक स्वामीजींनी केले. स्वामी श्री.गोविंदगिरीजी नी मनाचे श्लोकांचे संस्कार बालवयात व्हायलाच हवेत.

त्याचा अर्थ अंतरमूख करणारा आहे. व त्यातून भावी जीवनाला यशस्वी दिशा देण्याचे कार्य घडण्याचे सामर्थ्य त्यात आहे. या कार्यक्रम यशस्वीते साठी गिरीधर राठी,प्रकाश बोकील, डॉ. श्याम कुलकर्णी, उल्हास चित्रे यांचा सहभाग होता.

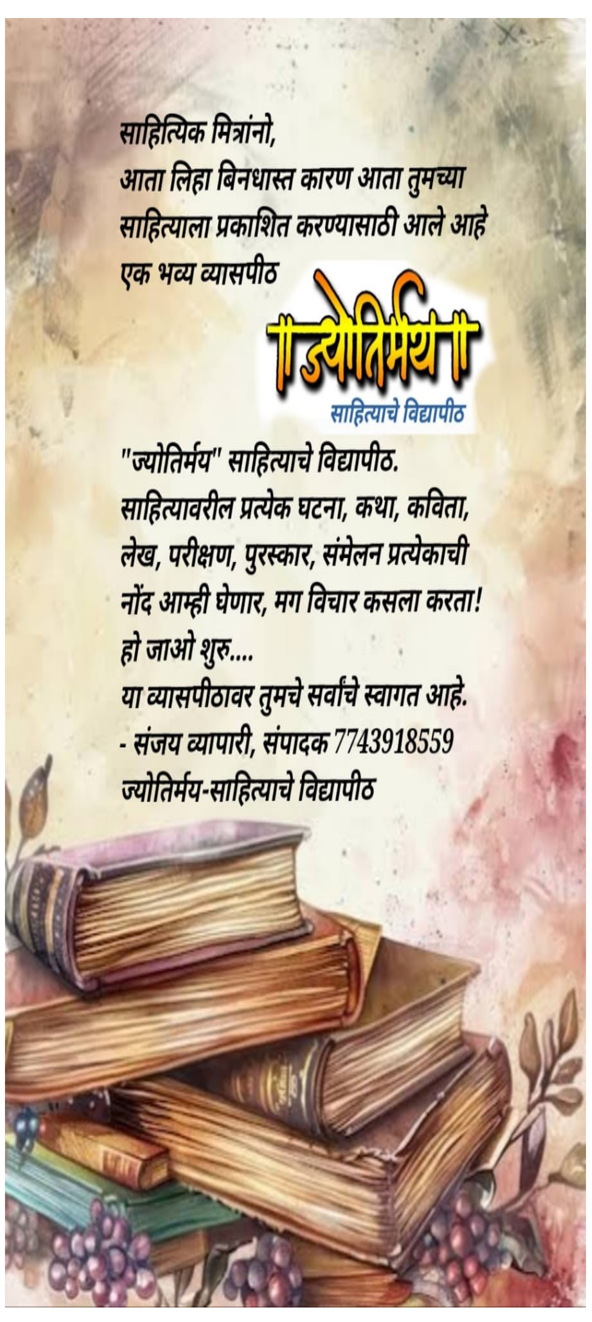

ऑनलाइन संबंध जरा जपून

ज्योतिर्मय साहित्य

ऑनलाइन संबंध फसवे असू शकतात कारण ते भावनिक आणि/ किंवा लैंगिकदृष्ट्या वचनबद्ध नातेसंबंधात व्यत्यय आणू शकतात, विश्वासघात आणि दुखापत करण्यास प्रवृत्त करू शकतात आणि गंभीर भावनिक आणि आर्थिक नुकसान करू शकतात. शिवाय, डेटिंग ॲप्सवरील लोक अनेकदा त्यांच्या ओळखी आणि जीवनाबद्दल खोटे बोलतात आणि स्कॅमर लोकांना पैशासाठी किंवा इतर गुप्त हेतूंसाठी ऑनलाइन आमिष दाखवू शकतात.

असाच एक प्रकार सध्या समोर आला आहे.छत्तीसगड येथील २९ वर्षीय इंजिनिअर तरुणाने रेल्वे रुळावर जाऊन आत्महत्या केली आहे.पोलिसांना एक सुसाइड नोट सापडली.त्याने प्रेमात धोका झाल्याने मी आत.आत्महत्या करत असल्याचे त्याने लिहिले.मेट्रोमियल साईट्स वर त्याची ओळख एका तरुणीशी झाली. पुढे दोघांमध्ये जवळीकता वाढली.प्रेम संबंध जुळले.मात्र त्या तरुणींनी त्या तरुणावर बलात्कार केल्याचा गुन्हा नोंदविला.या प्रकरणी त्याला तुरुंगात जावं लागलं...यानंतर होणाऱ्या मानसिक त्रासातून त्याने आत्महत्येचे पाऊल उचलले. ऑन लाईन नातेसंबंध राखताना सावधगिरी बाळगणे आवश्यक आहे.यात धोका व विश्वासघात होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

ऑनलाइन संबंध प्रस्थापित करताना, लोक त्यांचे नाव, वैवाहिक स्थिती आणि अगदी फोटो देखील खोटे सांगू शकतात.अनेक स्कॅमर पैसे उकळण्यासाठी, वैयक्तिक माहिती मिळविण्यासाठी किंवा काहीतरी बेकायदेशीर करण्यासाठी ऑनलाइन संबंधांचा वापर करतात.

घोटाळेबाज नातेसंबंधांमधील भावनिक संबंधांचा फायदा घेऊन पैसे लुबाडतात, ज्यामध्ये आर्थिक भेटवस्तू, वायर ट्रान्सफर किंवा बेकायदेशीर गुंतवणूक योजनांचा

समावेश होतो.

एका अभ्यासात असे आढळून आले आहे की लोक सामान्यतः ऑनलाइन फसवणूक म्हणजे भावनिक वर्तनाच्या तुलनेत लैंगिक वर्तन (सायबरसेक्स, लैंगिक प्रतिमांची देवाणघेवाण, लैंगिक कल्पना शेअर करणे इ.) अशी व्याख्या करतात. तथापि, संशोधकांना असेही आढळून आले की लोकांना ऑनलाइन जागा आणि वर्तन अधिक गोंधळात टाकणारे वाटतात – बहुतेकदा याचा अर्थ असा होतो की लोक वास्तविक जीवनातील परिस्थितींपेक्षा ऑनलाइन फसवणूक अधिक व्यापकपणे परिभाषित करतात.

जर जोडीदार ऑनलाइन बेवफाई करत असेल, तर ऑनलाइन फसवणूकीची काही चिन्हे आहेत ज्यांकडे लक्ष ठेवायला पाहिजे. यापैकी काही चिन्हे ‘‘वास्तविक जीवनात‘‘ जोडली जात असतील तर तितकी स्पष्ट नसतील, परंतु तरीही ते त्यांच्या वर्तनावर आणि तुमच्या नातेसंबंधावर परिणाम करू शकतात.

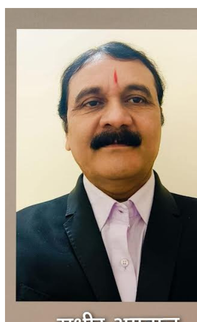

सुधीर अग्रवाल, वर्धा

प्रत्येकाला गोपनीयतेची आवश्यकता असते; लोकांना त्यांच्या जोडीदारांसोबत स्वतःबद्दल सर्व काही शेअर करण्याची आवश्यकता नाही . तथापि, वर्तनात अचानक बदल आणि ऑनलाइन क्रियाकलाप लपवण्याचे स्पष्ट प्रयत्न हे चिंतेचे कारण बनू शकतात .

ऑनलाइन नातेसंबंधांमध्ये खूप सावधगिरी बाळगण्याची गरज आहे आणि कोणावरही सहज विश्वास ठेवू नये.कोणाशीही ऑनलाइन भेटण्यापूर्वी त्यांच्याशी फोनवर बोला. जोडीदाराशी ऑनलाइन संवाद साधण्यासाठी मर्यादा निश्चित करा आणि आपल्या अपेक्षा समजून घ्या. कोणत्याही संशयास्पद वर्तन, आर्थिक किंवा वैयक्तिक माहितीबद्दल सतर्क रहा.जर त ऑनलाइन फसवणुकीचे बळी झालात तर ताबडतोब राष्ट्रीय सायबर गुन्हे अहवाल पोर्टलला कळवा.

श्रीयश अभियांत्रिकीच्या एमबीएच्या विद्यार्थ्यांचा एनआयपीएम बिझनेस क्विझमध्ये गौरवशाली विजय

ज्योतिर्मय साहित्य

छत्रपती संभाजीनगर – श्रीयश अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान महाविद्यालयाच्या एमबीए विभागातील श्रीयश स्कॉलर्स या संघाने या वर्षीची प्रतिष्ठित एनआयपीएम बिझनेस क्विझ–२०२५ जिंकून यश संपादन केले. या विजेत्या संघात शंतनू अंकुश व रक्षंदा चक्रे या विद्यार्थ्यांचा समावेश होता.

ही स्पर्धा नॅशनल इन्स्टिटट्यूट ऑफ पर्सोनल मॅनेजमेंट (एनआयपीएम), छत्रपती संभाजीनगर चॅप्टर यांच्या वतीने आयोजित करण्यात आली होती. या क्विझमध्ये बिझनेस राउंड, लीगल व इंडस्ट्रियल रिलेशन्स राउंड, जनरल नॉलेज राउंड तसेच ह्युमन रिसोर्स व एम्प्लॉयी रिलेशन्स राउंड असे चार टप्पे घेण्यात आले. या विजयानंतर श्रीयश स्कॉलर्स संघाने आता पश्चिम विभागीय एनआयपीएम बिझनेस क्विझ आणि त्यानंतर राष्ट्रीय स्तरावरील एनआयपीएम बिझनेस क्विझसाठी पात्रता मिळवली आहे.

या विजयानिमित्त संघाचे मार्गदर्शन प्रा. अरुणिमा पुसदेकर यांनी केले असून, सेंट्रल टीपीसी प्रमुख प्रा. अनिल पालवे यांचेही मोलाचे सहकार्य व मार्गदर्शन लाभले.

कार्यक्रमाचे संयोजन एनआयपीएम नॅशनल कौन्सिल

सदस्य श्री. अनुराग कल्याणी, एनआयपीएम स्टुडंट्स चॅप्टर कमिटीचे चेअरमन व अतिरिक्त श्री. सचिव संदीप पिंपळे, स्टुडंट्स चॅप्टर कमिटीचे व्हाइस चेअर श्री. समीर कुरुकर यांनी केले. तसेच एनआयपीएम सचिव डॉ. सुचित्रा मेंडके यांचीही उपस्थिती लाभली.

विजेत्या विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन एनआयपीएम छत्रपती संभाजीनगर चॅप्टरचे चेअरमन पुनीत धिंग्रा, कार्यकारिणी सदस्य विजय साळवे, आशिष वाघ व अन्य कार्यकारिणी मान्यवरांनी केले.

श्रीयश प्रतिष्ठानचे चेअरमन श्री. बसवराज मंगरुळे, मुख्य कार्यकारी अधिकारी कर्नल जॉय डॅनिअल, श्रीयश अभियांत्रिकी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. बी. एम. पाटील, शैक्षणिक अधिष्ठाता डॉ. पी. एम. अर्धापुरकर तसेच श्रीयश मॅनेजमेंट कॉलेजचे संचालक डॉ. सचिन वानखेडे यांनी विद्यार्थ्यांच्या यशाचे कौतुक करून पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

सरस्वती विद्यालय,आकुर्डी शाळेत कन्यापूजन मोठ्या उत्साहात

ज्योतिर्मय साहित्य

आकुर्डी – बुधवार दिनांक:१/१०/२०२५ रोजी, इयत्ता ५ वी ते ७ वी विद्यार्थिनीचे सरस्वती विद्यालय, आकुर्डी पुणे३५ शाळेत कन्यापूजन मोठ्या उत्साहात संपन्न झाले. कन्या पूजनेने नवरात्रीचा उपवास पूर्ण होतो आणि हे देवी दुर्गाच्या नऊ रूपांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या मुलींची पूजा करण्याचे एक पवित्र कार्य आहे.यात मुलींना देवीचा दर्जा देऊन त्यांचे पूजन केले जाते, ज्यामुळे देवी प्रसन्न होते आणि घरात सुख, समृद्धी व यश प्राप्त होते, असे मानले जाते.अष्टमी आणि नवमी तिथीला हे पूजन केले जाते, ज्यामुळे नवरात्रीचे व्रत पूर्ण होते.या पूजनेने घरात सकारात्मक ऊर्जा आणि शुभता येते, तसेच कुटुंबाला सुख–समृद्धी प्राप्त होते. तसेच, समाजातील मुलींबद्दल आदर वाढतो आणि त्यांच्याप्रती असलेला सकारात्मक दृष्टिकोन दृढ होतो.या पूजनात साधारणपणे २ ते १० वर्षांच्या मुलींना बोलावले जाते.या मुलींना देवी दुर्गाच्या नऊ रूपांचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या कन्या मानले जाते.याच सोबत, महात्मा गांधी जयंती,लाल बहादूर शास्त्री जयंती व विजयादशमी ही मोठ्या उत्साहात साजरी केली गेली. इयत्ता सातवी मधील कुमोद माने व दिव्या सोळंके या विद्यार्थिनीने तसेच वर्गशिक्षिका सौ.प्रतिमा काळे मॅडम यांनी कन्या पूजन सोबत, लाल बहादूर शास्त्री जयंती, महात्मा गांधी जयंती व विजादशमीचे महत्त्व सांगितले.सर्व मुलींचे औक्षण,पूजन करून त्यांना डोक्याचे पांढरे पट्टे, खाऊ म्हणून म्हैसूर पाक देवून कन्या पूजन साजरे केले गेले.मुलींच्या चेहऱ्यावरचा आनंद द्विगुणित झाला होता.यासाठी शाळेतील सौ.प्रतिमा काळे, सौ. सविता पाटील, सौ.कल्पना उभे मॅडम, सौ. सुकन्या मॅडम, श्री.प्रशांत चव्हाण, श्री.कैलास कोशिरे व श्री.चतुर आखाडे सरांनी नियोजन केले.

ज्येष्ठत्व फुलवतांना...

ज्योतिर्मय साहित्य

परिपक्व झालेले रसाळ फळ, पूर्ण विकसित झालेले फुल म्हणजे ज्येष्ठत्व.. याहीपेक्षा सोनसळी सांध्यपर्व म्हणजे हलकेच फुलविणारे जेष्ठत्व असे मला प्रकर्षाने वाटते.पहाट प्रहरापासून सुरू झालेला हा सूर्यकिरणांचा प्रवास संध्याकाळी अत्यंत सुंदर रंगात उमललेला दिसतो.. तसेच आपले वय अनेक अनुभवांची वळणे घेत सांध्य पर्व आल्यावर थोडे स्थिर आणि देखणे होते.खूप जबाबदाऱ्यांमधून मुक्त झाल्यानंतर मिळणारी शांती आणि कदाचित दाह सोसल्यानंतरची सहज येणारी सौम्यता त्यामध्ये असते.केवळ या अपूर्वाईची अनुभूती मात्र आपण मनापासून घ्यायला हवी.

पुढे कातर संध्या असते हे जाणीवेतले ज्येष्ठत्वाचे वळण मात्र खूप धोकादायक असते.. थोडा जरी तोल गेला तर निराशेच्या दरीत पडण्याची दाट शक्यता असते..म्हणूनच इथे संयत पाऊले टाकत आपले ज्येष्ठत्व जपावे लागते.

आपल्या आणि पुढच्या पिढीत सर्वार्थाने खूप फरक पडलेला आपणास दिसत असतो. अशावेळी जुने सगळे पुसणे शक्य नसले तरी ते जपत आनंदाने नवीन बदलांचाही आपल्याला स्वीकार करता आला पाहिजे..

जगून झालेले क्षण
जुन्या पानात जपावे
डोळ्यातील पाण्यानेच
नवे पान... उलटावे.. इथे सुधीर मोघे यांच्या या ओळी मला सार्थ वाटतात.

या वयाच्या टप्प्यावर पूर्ण होऊ न शकलेल्या स्वप्नांचा विचार करावा.. शक्य तितकी स्वप्ने आणि राहिलेले छंद जोपासून त्यातील आनंद आपल्याला टिपून घेता यायला हवा. आपल्या अपेक्षा बाजूला सारून अळूच्या पानावरील थेंबासारखे हिरवाईत असूनही सहज विलग होणे जमायला हवे.

ज्येष्ठत्व फुलविण्याची खरी किल्ली म्हणजे उत्कृष्ट आरोग्य आणि आनंदी मन.. योग्य व्यायाम आणि विचारात सकारात्मकता असेल तर आपली ओढ सगळ्यांनाच वाटत राहते.

ज्येष्ठ म्हणजे काय तर मोठे.. शक्य तेवढी मदत, मैत्रीचा तत्पर हात,आणि आपल्यात आपणच समजूतदारपणा मुरवून घेणे हे मोठेपणाने केले तर आपले ज्येष्ठत्व इतरांनाही हवेहवेसे वाटेल.. आपण तसा प्रयत्न नक्कीच केला पाहिजे.. हो ना?

कशास नसत्या चिंता खंती,
वेचू पळती सौम्य उन्हे.
तिमिर दाटता, बनुनी चांदणे
तीच उमलतील संथपणे..
सले कालची विसरून सगळी,
भले जमेचे जीवी स्मरू.
शिशु हृदयाने पुन्हा एकदा,
या जगतावर प्रेम करू..

बा.भ.बोरकरांच्या कवितेतील भाव माझे मात्र ज्येष्ठत्व फुलविण्यास मदत करतात हे मात्र नक्की..

***

प्रतीक जगताप व प्रकाश कार्ले यांची अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेसाठी निवड

ज्योतिर्मय साहित्य

सासवड – सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ अंतर्गत, मु सा काकडे महाविद्यालय, सोमेश्वरनगर, बारामती येथे आयोजित केलेल्या आंतर विभागीय फ्री स्टाईल कुस्ती स्पर्धेत वाघिरे महाविद्यालय, सासवड येथील खेळाडू प्रतीक जगताप याने ९७ किलोग्रॅम खालील वजन गटात व प्रकाश कार्ले याने ७४ किलोग्रॅम खालील वजन गटात सुवर्ण पदक पटकावून हरियाणा येथे संपन्न होणाऱ्या अखिल भारतीय आंतर विद्यापीठ स्पर्धेसाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ संघात स्थान मिळविले.

सोमेश्वरनगर येथे आयोजित करण्यात आलेल्या या कुस्ती स्पर्धेत फ्री स्टाईल व ग्रिकोरोमन ह्या दोन्ही प्रकारात मिळून पुणे शहर, पुणे जिल्हा, नाशिक जिल्हा, अहिल्यानगर जिल्हा असे एकूण ०४ विभागांतील विविध महाविद्यालय शिक्षण घेणारे १६० कुस्तीगीर सहभागी झाले होते.

प्राचार्य व सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ व्यवस्थापन परिषद सदस्य डॉ. देविदास वायदंडे, सहाय्यक क्रीडा संचालक डॉ.सुदाम शेळके, पुणे जिल्हा विभागीय क्रीडा समिती सचिव डॉ.अमेय काळे, सहसचिव डॉ.गणेश चव्हाण, खजिनदार डॉ.सुहास बहिरट, शारीरिक शिक्षण व क्रीडा संचालक डॉ.बाळासाहेब मरगजे या मान्यवरांच्या हस्ते प्रतीक जगताप व प्रकाश कार्ले यांचा सुवर्णपदक देऊन गौरव करण्यात आला.

सदर दैदिप्यमान कामगिरीबद्दल खेळाडूंचे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. पंडित शेळके, उपप्राचार्य डॉ.बी.यु.माने, डॉ.संजय झगडे, शारीरिक शिक्षण व क्रीडा संचालक प्रा.प्रितम ओव्हाळ यांनी अभिनंदन केले.

दोन्ही विजेते खेळाडू श्री शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, सासवड संचलित छत्रपती शिवाजी कुस्ती संकुल येथे प्रशिक्षक पै.तानाजी बोडरे व पै.माऊली खोपडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली सराव करीत आहेत. खेळाडूंनी आपल्या यशाचे श्रेय त्यांचे आई वडील, कुटुंबीय, माजी आमदार संजय जगताप, प्रशिक्षक, सहकारी मल्ल, क्रीडा संचालक यांना दिले आहे.

हे जरनल संपादक व प्रकाशक संजय व्यापारी यांनी विंग बी३, फ्लॅट नं.७०१, व्हिसलिंग पाम्स हौ.सो., मानकर चौक, कस्पटे वस्ती, वाकड, पिंपरी–चिंचवड, महाराष्ट्र ४११०५७ येथून प्रकाशित केले. (पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची आहे. या अंकात प्रसिद्ध झालेल्या प्रत्येक बातमी, लेख व जाहिरातींशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. सर्व वाद पुणे न्यायालयाच्या कक्षेत) E-mail-jyotirmaysahitya@gmail.com, Mob. 7743818559